

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/73/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117206637
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117206637.2

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: F. P., O.. XX.X.XXXX, V. P. M. XXX/X, G., zastúpený Občianskym združením Právny pomoc poškodeným, so sídlom Janka Kráľa 12, Lipany, IČO: 50 951 947 p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.380,56 eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.380,56 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiadnej zo strán súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 10.3.201 domáhala vydania bezdôvodného obohatenie vo výške 1.380,56 eur s prísl., ktorá suma tvorí rozdiel medzi reálne poskytnutými finančnými prostriedkami a tým, čo žalovanému zaplatil zo zmluvy o revolvingovom úvere. Úver považoval žalobca za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko zmluva neobsahovala údaje o podmienkach upravujúcich čerpanie úveru, termín konečnej splatnosti, v časti revolvingu neobsahuje zmluva údaj o výške úrokov a iných poplatkov, ako aj nesprávne uvedenie PRMN.

2. K žalobe sa vyjadril písomným podaním doručeným súdu 24.4.2017 žalovaný, ktorý uviedol, že vznáša námietku miestnej nepríslušnosti súdu na konanie. Ďalej dôvodil, že v čase podpisu zmluvy platil zákon č. 258/2001 Z. z. a nie zákon č. 129/2010 Z. z., teda v opačnom prípade by došlo k porušeniu princípu zákazu retroaktivity. Namietol premlčanie nároku aj z pohľadu subjektívnej aj objektívnej premlčacej lehoty, pričom posledná splátka úveru bola uhradená 20.4.2010, teda subjektívna lehota uplynula 20.4.2012 a objektívna 20.4.2013. Navrhol žalobu zamietnuť.

3. K vyjadreniu žalovaného sa písomným podaním doručeným súdu 24.5.2017 vyjadril žalobca, ktorý konštatoval, že miestna nepríslušnosť je daná na výber podľa CSP, preto navrhol tejto námietke nevyhovieť a v ďalšom zotrval na žalobe. Zopakoval, že zmluva neobsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru ani správne uvedenie RPMN, teda úver je bezúročný a bez poplatkov. Konštatoval, že aplikovať treba 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, nakoľko na strane žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, teda právo žalobcu nie je premlčané.

4. K vyjadreniu žalobcu sa v poradí druhým vyjadrením doručeným súdu dňa 12.7.2017 vyjadril žalovaný, ktorý konštatoval, že deň splatnosti poslednej splátky je dňom konečnej splatnosti úveru, pričom zmluva je uzavretá na dobu neurčitú. Tvrdil, že žalobcom uvádzané skutočnosti sú v rozpore s právnym stavom. Opätovne navrhol žalobu zamietnuť.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. l. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. l. 9 sa nachádza výpočet RPMN pre spotrebiteľský úver, na č. l. 10 je vyúčtovanie zo strany žalovaného vo vzťahu k žalobcovi, na č. l. 11 je aktuálny stav splátok ku dňu prevodu k zmluve o revolvingovej pôžičke č. 8300002779, na č. l. 13 sa nachádza zmluva o revolvingovom úvere uzatvorená 1.8.2007 medzi žalobcom a žalovaným, na č. l. 14 sú zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFIREAL Slovakia spol. s.r.o., na č. l. 15 sa nachádzajú rukou písané záznamy o úhradách splátok, rovnako tak na č. l. 16, na č. l. 17 a nasl. sa nachádzajú potvrdenia o mesačných splátkach uhrádzaných na č. ú. žalovaného, na č. l. 23 a nasl. sa nachádzajú fotokópie poštových peňažných poukazov typu „U“ potvrdzujúcich úhradu splátok zo strany žalobcu vo vzťahu k žalovanému, rovnako tak na č. l. 27 sa nachádza potvrdenie o prevzatí peňažných prostriedkov zo strany spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., na č. l. 28 a nasl. sú príjmové pokladničné doklady o úhrade splátok žalobcu voči firme VYMÁHANIE POHĽADÁVOK U. Z. Matice Slovenskej 19, 083 01 Sabinov, na č. l. 38 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalovaného k žalobe s námietkou premlčania, na č. l. 42 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalobcu zo dňa 23.5.2017, na č. l. 50 sa nachádza vyjadrenie žalovaného zo dňa 4.7.2017, ktorým reagoval na vyjadrenie žalobcu, na č. l. 52 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 16Csp/73/2017-52 zo dňa 19.9.2017, ktorým súd nepripustil zastúpenie žalobcu JUDr. Jánom Michňákom, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 4.11.2017, na č. l. 58 sa nachádza ospravedlnenie žalovaného z neúčasti na dnešnom pojednávaní, na č. l. 59 sa nachádza návrh na zmenu petitu žaloby a splnomocnenia, na č. l. 60 sa nachádza splnomocnenie žalobcu vo vzťahu k splnomocniteľovi Občianskemu združeniu Právna pomoc poškodeným zastúpeným JUDr. Jánom Michňákom a napokon na č. l. 61 a nasl. sa nachádza ospravedlnenie žalobcu z neúčasti na dnešnom pojednávaní, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 13.8.2007 (podpis zo strany žalovaného) strany sporu uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300002779. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísal žalobca ako dlžník dňa 1.8.2007 s vyplnením údajov v bode 5 príslušného formulára. Uvádza sa v ňom, že žiada o poskytnutie úveru vo výške 25.000 Sk (830 eur) s mesačnou splátkou 2.977 Sk (98,82 eur), s počtom splátok 12 k 1. dňu v mesiaci. V zmluve je uvedená aj zmluvná odmena 10.724 Sk (355,98 eur), nominálna hodnota úveru vo výške 35.724 Sk (1.185,82 eur), predpokladaná RPMN za úver vo výške 100,53 %, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 11.074 Sk (367,59 eur), predpokladaná RPMN pri revolvingu 65,05 %.

7. Bod 6 formulára zmluvy obsahuje údaje o schválenom revolvingovom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5, ale s výnimkou RPMN, ktorá v bode 5 je vo výške 100,53 % a pri revolvingu v bode 6 je vo výške 88,40 %. Rozdielna je aj splatnosť úveru v mesiaci, kde v bode 5 je to k 1. dňu v mesiaci a v bode 6 je to k 30. dňu v mesiaci.

8. Z žalobcom predložených potvrdení prehľadu obrátov, poštových peňažných poukazov typu „U“, potvrdení o mesačných splátkach uhrádzaných na účet žalovaného vyplýva, že žalobca celkovo prevzal od žalovaného 2x 830 eur (úver + revolving) a na účet žalovaného boli poukázané plnenia súhrne v sumách 1.168,56 eur (úver) + 1.872 eur (revolving), t. j. celkovo suma 3.040,56 eur, čo napokon žalovaný ani nespochybnil.

9. Na pojednávaní konanom 30.1.2018 zástupca Občianskeho združenia Právna pomoc poškodeným uviedol, že v danom spore bola, resp. pred daným sporom bola uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere dňa 1.8.2007, kde bol poskytnutý žalobcovi úver vo výške 830 Eur a následne opätovne vo výške 830 Eur. Poopravil, že v žalobe uvádzali zákon 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, avšak je potrebné aplikovať zákon 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia tejto spotrebiteľskej zmluvy. Konštatoval, že v zmysle § 4 zákona 258/2001 v predmetnej zmluve o revolvingovom úvere chýba uvedenie výšky úroku a taktiež v tejto zmluve je uvedené RPMN vo výške 100,53% čo je niekoľkokrát vyššie ako bolo v tom čase RPMN uvádzané, resp. poskytované bankami, kde bola výška RPMN v roku 2007 15,90% čo predstavuje rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ, nakoľko táto RPMN od nebankovej spoločnosti je 6-krát vyššia. Z uvedených dôvodov považoval úver za bezúročný a bez poplatkov, pričom záverom konštatoval, že žalovaný poskytuje finančné služby z vlastných zdrojov už od roku 2003, teda pôsobí na finančnom trhu a takéto jeho konanie je možné hodnotiť jedine ako úmyselné, keďže takto koná dlhodobo, a preto je potrebné aplikovať 10 ročnú premlčaciu lehotu. Navrhol, aby súd priznal žalobcovi sumu 1.380,56 Eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, pričom nežiadal náhradu trov konania.

10. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie takto právne posúdil:

1. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

2. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

3. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

4. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

5. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

6. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

7. Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

8. Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

9. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

10. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

11. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať: podľa písm. e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, písm. g) ročnú percentuálnu mieru nákladov, ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

12. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

13. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

15. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

17. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru

18. Súd prvej inštancie ešte konštatuje, že v predmetnej spotrebiteľskej zmluve absentuje zrozumiteľné uvedenie RPMN, pričom uvedené taktiež spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť tohto úveru.

19. Podľa § 40 ods. 1 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

20. Podľa § 44 ods. 1 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

21. Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

22. V danom prípade teda z dokazovania vyplýva, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného (100,53 %) a iná v akceptácii žalobcom (88,40%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalovaného v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalobca musel písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

23. Uzavretú zmluvu o revolvingovom úvere súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmlúv, je zjavné, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal žalovaný už pripravený a dopisoval do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcu, ktorý obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť, ani neovplyvnil. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nakoľko ide bezpochyby i zmluvu spotrebiteľskú, nedôvodná bola preto námietka žalovaného vo vzťahu k miestnej nepríslušnosti.

24. Súd prvej inštancie teda považoval za dôvodný návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetného úveru. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované, ako už bolo uvedené, v § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a medzi nimi pod písm. g) je ročná percentuálnu mieru nákladov.

25. K výške bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie uvádza, že suma 1.380,56 eur predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú žalobca zaplatil žalovanému a výškou skutočne poskytnutého úveru (3.040,56 eur - 1.660 eur).

26. Následne sa súd musel zaoberať aj námietkou premlčania.

27. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

28. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

29. Pri bezdôvodnom obohatení musí súd prihliadať v zmysle citovaného § 107 ods. 1 a 2 OZ tak na uplynutie subjektívnej lehoty (dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) ako aj objektívnej lehoty (tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo). Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu tak súd má za to, že žalovaný ako nebankový subjekt dlhodobo poskytujúci úvery (vrátane úverov spotrebiteľských) vo veľkom rozsahu má povinnosť poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatváraných žalovaným (vrátane predmetnej zmluvy o úvere) sú formulované žalovaným ako dodávateľom, a preto žalovaný zodpovedá za ich obsah a za to, aby boli v súlade s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov. Súd tak námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

30. Objektívna premlčacia lehota plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia t.j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Súd však zastáva názor, že v danom prípade je potrebné vychádzať z desaťročnej premlčacej lehoty. Žalovaný má totiž v predmete činnosti poskytovanie úverov a preto sa vyžaduje, aby dodržiaval príslušné právne normy vzťahujúce sa na ich poskytovanie. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú citované v tomto rozsudku napriek tomu, že musel si byť vedomý toho, že ide o spotrebiteľa a nebude môcť od žalobcu žiadať úroky a iné poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Keďže posledné úhrady boli vykonané v roku 2010, desaťročná premlčacia lehota uplynie až v r. 2020. Právny názor o desaťročnej premlčacej lehote bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach v typovo obdobných sporoch napr. rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 84/2011 zo dňa 12.12.2011, sp. zn. 3Co 41/2012 zo dňa 6.3.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 zo dňa 21.1.2013, sp. zn. 5Co 134/2012 zo dňa 26.11.2013, sp. zn. 3Co 89/2012 zo dňa 8.2.2012, alebo Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 648/2013 zo dňa 20.2.2014 alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 301/2011 zo dňa 4.7.2012.

31. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol rovnako podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní proti žalovanému plne úspešný, avšak žiadne trovy nežiadal, žalovaný nebol v konaní úspešný, preto súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.